

Brev til redaktøren

Kommentarer på inntil 400 ord, eventuelt knyttet til tidligere publisert stoff, sendes til tidsskriftet@legeforeningen.no

Sentralstyret, Tidsskriftet og informasjon

Jeg har vært medlem av Legeforeningen i over 50 år. Jeg har sittet i sentralstyret i seks år og har vært visepresident i to. Jeg er glad i Legeforeningen og har meget å takke den for.

I alle år har jeg følt at jeg var orientert om hva som foregikk i foreningen. Ikke 100 % selvsagt, men tilstrekkelig til å kunne ta standpunkt i aktuelle saker.

Plutselig er det ikke slik.

Før jul leste jeg i Aftenposten at det var en alvorlig konflikt sentralt i foreningen.

Generalsekretæren skulle si opp eller sies opp. Advokat var inne i bildet. Jeg leste med spenning de neste numrene av Tidsskriftet for å få vite mer. Det hjalp ikke. I januar skrev Dagens Medisin at det virket som om saken var fastlåst. Fortsatt ikke ett ord fra presidenten i hans faste spalte hvor han tar opp aktuelle saker. Heller ikke et personlig brev til medlemmene. Den ellers så skriveføre redaktør er taus.

Dette forbauser meg og skremmer meg.

Som vanlig når uvitenheten er stor (total), svirrer ryktene. Er det en personlig konflikt, en politisk konflikt eller spørsmål om lojalitet?

Man blir spurt: Hva mener du om sentralstyrets behandling av saken? Til det er å si at jeg kan ikke ta noe standpunkt, for jeg vet ikke noe. Jeg vet bare at dette skader foreningen. Den rapporten sentralstyret fikk utarbeidet om generalsekretæren, er meg ukjent. Det brevet fra sentralstyret som han ikke kan leve med, har jeg ikke sett.

Jeg er neppe den eneste som misliker situasjonen. Jeg ber om informasjon nå, og jeg ber om forklaring på hvorfor denne informasjonen ikke er gitt før.

Det kan da umulig være for meget å be om.

Christian F. Borchgrevink
Oslo

Lederkonflikten i Den norske lægeforening

Jeg viser til konflikten mellom tidligere generalsekretær og sentralstyret.

Som medlem av Legeforeningen i mange år er jeg (og mange med meg) meget overrasket over hemmeligholdet av sakens fakta. Mediene har skrevet om dette, men det fantes ikke ett ord om konflikten i siste nummer av Tidsskriftet.

Man skal aldri frykte sannheten, den

kommer frem før eller siden. Medlemmene har krav på saklig informasjon snarest. Det har med respekt for foreningens medlemmer å gjøre. Slik dere nå velger å gjøre det, blir det grobunn for spekulasjoner i mange varianter. Det er ingen tjent med.

Svein Tore Baksaas
Oslo

Virkelig verdens første hjerteoperasjon?

Baksaas & Solberg beskriver i sin artikkel i Tidsskriftet nr. 2/2003 (1) en milepæl i norsk kirurgisk historie. Axel Hermansen Cappelen (1858–1919) suturerte 4. september 1895 en laserasjon i venstre hjerte som følge av et knivstikk. Inngrepet var beskrevet i datidens lærebøker, men Cappelen (2) kunne ikke «...finde refererert noget Tilfælde, hvor det har været udført med Held». Som hos Baksaas & Solberg (1) krediteres Cappelen med det første forsøk på operasjon av en hjerteskaade også av Asensio og medarbeidere (3) i en større historisk oversiktsartikkel om temaet.

Ettersom Cappelens pasient døde to og et halvt døgn etter operasjonen, er tyskeren Ludwig Rehn kreditert den første vellykkede hjerteoperasjon (4). Andre (5) mener at hjertekirurgien nødvendigvis startet et hundreår tidligere, med åpning og drenering av hjertesekken. Da perikard hører med til hjertets anatomi, må nødvendigvis også inngrep på dette høre med til hjertekirurgiens historie. Perikardiotomi ble utført av spanjolen Francisco Romero og den franske baron Dominique Jean Larrey på begynnelsen av 1800-tallet. Larrey, som var en av Napoleons militærleger, skal ha utført operasjon på perikard i 1810 (4). En vellykket suturering av et knivstikk i myokard skal også være beskrevet av amerikaneren Heine Marks i tidsskriftet *Medical Fortnightly* så tidlig som i 1893 (6). Om Cappelen således rettmessig blir tilkjent verdens første hjerteoperasjon kan diskuteres. Uansett er Axel Cappelens heroiske forsøk på å reparere en hjerteskaade etter knivstikk et enestående og viktig kapittel i norsk medisinsk historie.

Kjetil Søreide
ksoreide@mac.com
Kirurgisk avdeling
Sentralsjukehuset i Rogaland
4068 Stavanger

Litteratur

1. Baksaas ST, Solberg S. Verdens første hjerteoperasjon. Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 202–4.
2. Cappelen AH. *Vulnus cordis. Suture af hjertet.* Norsk Mag Lægevidensk 1896; 11: 285–8.
3. Asensio JA, Stewart BM, Murray J, Fox AH, Falabella A, Gomez H et al. Penetrating cardiac injuries. Surg Clin North Am 1996; 76: 685–723.
4. Blatchford JW. Ludwig Rehn: the first successful cardiorrhaphy. Ann Thorac Surg 1985; 39: 492–5.
5. Shumacker HB jr. When did cardiac surgery begin? J Cardiovasc Surg (Torino) 1989; 30: 246–9.
6. Cardiothoracic surgery. I: Rutkow IM. American surgery – an illustrated history. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins, 1998: 435–53.

S. T. Baksaas & S. Solberg svarer:

Takk til Kjetil Søreide for kommentar til vår artikkel. Det oppgis en sekundærreferanse til en suturering på hjertet som «skal være beskrevet» i 1893. I originalartikkelen i det som Ira Rutkow selv omtaler som primærreferansen i «an obscure periodical» (1) omtaler Heine Marks to pasienter med stikkskader i thorax (2). Ingen av dem fikk utført noen suturering på hjertet. Forfatteren eksplorerte stikkanalene, evakuerte hematomer og la på komprimerende kompresser og varme flasker. Den ene pasienten overlevde. Marks antydte at sutur på hjertet var et alternativ, men utførte det altså ikke selv.

Perikardiocentese har for øvrig aldri vært karakterisert som hjerteoperasjon.

Med mindre det fremkommer ny dokumentasjon, står Axel Hermansen Cappelen fortsatt som den som utførte verdens første hjerteoperasjon.

Svein Tore Baksaas
Steinar Solberg

Thoraxkirurgisk avdeling
Rikshospitalet

Litteratur

1. Cardiothoracic surgery. I: Rutkow IM. American surgery – an illustrated history. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins, 1998: 438.
2. Marks H. *Medical Fortnightly* 1893; 3: 44–6.

Østrogenalarmen

I Tidsskriftet nr. 2/2003 får Dagblad-journalist Sissel Benneche Osvoold spalteplass med denne overskriften (1). Undersøkelsen hun refererer til, omhandler amerikanske kvinner med betydelig høyere gjennomsnittsalder enn kvinner norske gynekologer og allmennleger anbefaler hormonbehandling til.